

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Caritas Diecezji Kieleckiej za 2014 r.

Rok 2014 był dla Caritas Diecezji Kieleckiej Rokiem Jubileuszu 25-lecia odnowionej działalności.

Biskup Kielecki Jan Piotrowski w homilii wygłoszonej 11.12.2014 r. w Bazylice Katedralnej w Kielcach powiedział: *W kontekście święta jakim jest 25-lecie działalności Caritas Diecezji Kieleckiej, widzimy w Jej historii, która sięga swoich początków już roku 1931, tak wiele ofiary i poświęcenia niezliczonych osób, życzliwej współpracy wiernych całej diecezji, kapłanów, biskupów oraz instytucji samorządowych i państwowych. Widzimy liczne dzieła miłosierdzia, wydarzenia i tych, których CARITAS dotyka swoim dobroczynnym działaniem. Widzimy także tych, którzy poświęcają jej swoje umiejętności, czas i charyzmatyczne działania (...). Szczerze, z wdzięcznością naszych serc, dziękujemy Bogu i ludziom za stokrotne owoce zasiewu, za piękne i obfite miłością żniwa.*

Na przestrzeni 25 lat w strukturze Caritas Kieleckiej powstały 72 placówki dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych. Utworzone zostały hospicja, domy opieki, świetlice środowiskowe, placówki rehabilitacyjne, schroniska i stołówki charytatywne. Rozwinęły się dzieła pomocowe na rzecz dzieci i rodzin ubogich. Od początku wsparcie otrzymują osoby dotknięte klęskami żywiołowymi lub innymi sytuacjami losowymi. Prowadzona jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych i niepełnosprawnych, organizowane są kolonie charytatywne dla dzieci i szereg innych dzieł miłosierdzia. Z różnych form wsparcia Caritas Kieleckiej rocznie korzysta ponad 30 tysięcy potrzebujących.

1. Pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym

Kompleksowe działania na rzecz osób niepełnosprawnych o charakterze rehabilitacyjnym, leczniczym oraz wspierającym prowadzi Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie. Ze specjalistycznych usług rehabilitacyjnych w tej placówce w 2014 r. skorzystało 1755 osób. W dalszym ciągu dużym zainteresowaniem cieszą się turnusy rehabilitacyjne połączone z wypoczynkiem i rekolekcjami.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ostrowie z filią w Kossowie prowadziły działania z zakresu rewalidacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych zmierzające do poprawy zaradności osobistej, przystosowania społecznego, poprawy sprawności psychofizycznej oraz przygotowania do podjęcia pracy zarobkowej. W Zakładzie Aktywności Zawodowej w Kielcach zatrudnionych było 42 osoby niepełnosprawne (25 ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 17 ze stopniem umiarkowanym). Praca dla tej grupy osób jest drogą do samorealizacji zawodowej i integracji społecznej.

Caritas opieką medyczną obejmuje ponad 12 tys. pacjentów rocznie. W strukturze Caritas działa 11 poradni lekarskich oraz 7 gabinetów pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej i 6 gabinetów rehabilitacji (z wykonywaniem znacznej liczby usług w środowisku domowym). Dodatkowo w ramach programu PFRON Caritas Kielecka prowadziła projekt rehabilitacji „Szansa na aktywność bis” dla 230 osób niepełnosprawnych, którzy nabywają umiejętności do samodzielnego funkcjonowania, komunikowania i podejmowania różnych ról społecznych

Dla osób przewlekle i terminalnie chorych Caritas prowadzi hospicja stacjonarne i domowe w Kielcach i w Miechowie oraz Zakłady Opiekuńczo- Lecznicze w Piekoszowie i Sędziszowie. Celem Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego jest objęcie opieką całodobową osób, które przeszły fazę leczenia szpitalnego i posiadają znaczne deficyty samoobsługi i wymagają stałego nadzoru lekarskiego, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji.

W lipcu ub. roku uruchomiono w Kielcach Hospicjum stacjonarne im. Bł. Matki Teresy z Kalkuty na 15 łóżek. Było to możliwe m.in. dzięki wsparciu wielu darczyńców, w tym podatników, którzy zadysponowali 1 % swego podatku na ten cel.

Placówka/projekt	Liczba podopiecznych w 2014 r.
Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie:	
- Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej	375
- Poradnia Rehabilitacyjna	595
- Ośrodek Rehabilitacji Diennej	102
- Rehabilitacja ambulatoryjna	550
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ostrowie z filią w Kossowie	41
Zakład Aktywności Zawodowej w Kielcach	42
Zakłady Opiekuńczo- Lecznicze (Sędziszów, Piekoszów)	150
Hospicjum Stacjonarne (Miechów, Kielce)	251
Hospicjum Domowe (Miechów, Kielce)	342
Poradnie lekarskie:	
- Podstawowa Opieka Zdrowotna (Włoszczowa, Wiśniówka) –aktywne deklaracje	6202
- Poradnie Specjalistyczne (Kielce, Włoszczowa)	3518
- Poradnia Zdrowia Psychicznego (Świniary)	253
- Zespół Leczenia Środowiskowego (Kielce)	290
Stacje Opieki:	
- Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	172
- Pielęgniarstwo POZ (aktywne deklaracje)	12 981
- Fizjoterapia	2435

2. Pomoc osobom starszym i chorym psychicznie

Pomoc osobom starszym realizowana jest przez 6 domów pomocy społecznej oraz 2 rodzinne domy pomocy. Z całodobowej pełnej opieki socjalnej i medycznej w tych placówkach w ubiegłym roku skorzystało 234 osoby. Pensjonariuszom są oferowane różne rodzaje terapii zajęciowej, która daje szansę mieszkańcom w indywidualnym rozwoju uzdolnień oraz rehabilitacja i różne formy zagospodarowania czasu wolnego

Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest realizowane głównie przez Środowiskowe Domy Samopomocy, których działalność ukierunkowana jest na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych, specyficznych problemów osób chorych i kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego. W grudniu ub.r. dzięki współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie uruchomiono w Kielcach Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera, demencją i zaburzeniami pamięci. Znalazło tam wsparcie 30 osób, które korzystają z dziennego pobytu z programem wsparcia psychologicznego, terapii zajęciowej i rehabilitacji. Funkcjonowanie ŚDS- ów daje szansę osobom chorym i niepełnosprawnym na pozostanie w swoim naturalnym środowisku rodzinnym i sąsiedzkim, bez konieczności korzystania z hospitalizacji czy też pobytu w placówkach zamkniętych. Specjalistyczną pomoc dla tej grupy osób prowadzi także Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Świniarach.

Caritas Diecezji Kieleckiej świadczy usługi opiekuńcze na zlecenie Miasta Kielce. Jest to forma wsparcia dla osób przewlekle chorych, które są niesamodzielne. Osoby te przebywają w domu i wymagają pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb oraz czynności dnia codziennego. W 2014 roku opiekę nad chorymi w środowisku sprawowało 90 opiekunek.

Placówka	Liczba podopiecznych w 2014 r.
Domy Pomocy Społecznej: (Rataje, Rudki, Świniary, Miechów, Charsznica, Piekoszów)	214
Środowiskowe Domy Samopomocy: (Proszowice, Sędziszów, Świniary, Miechów, Mniów, Kielce)	182
Rodzinne Domy Pomocy: (Błogoszów, Komorów)	12
Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Świniarach.	36
Opieka środowiskowa	130

3. Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

Caritas Kielecka prowadzi placówki stałej pomocy dla bezdomnych takie jak: Schronisko dla Kobiet, Domy dla Bezdomnych, a także punkty pomocy doraźnej. W skali roku z pomocy Caritas Kieleckiej skorzystało około 500 osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w różnym wymiarze (od wsparcia doraźnego do wielomiesięcznego pobytu w placówce). Dom Opieki w Morawianach służy głównie osobom starszym zagrożonym bezdomnością, nie radzącym sobie w samodzielnym prowadzeniu gospodarstwa domowego. Podobną funkcję pełni otwarte w ub. roku Schronisko w Kidowie (gm. Pilica).

W obszarze bezdomności Caritas od wielu lat współpracuje z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta, które prowadzi dwa schroniska dla bezdomnych w budynkach Caritas

Warto podkreślić w tym miejscu działania zmierzające do wychodzenia z bezdomności poprzez uzyskanie dostępu do mieszkania. Caritas uruchomiła w Kielcach oraz w Piasku (Gm. Nowy Korczyn) mieszkania wspierane, dzięki czemu osoby zagrożone bezdomnością lub wychodzące z bezdomności mogły otrzymać lokale mieszkalne, które umożliwiają czasowy pobyt, z jednoczesnym zapewnieniem specjalistycznego wsparcia w procesie uzyskania samodzielności życiowej.

Caritas Kielecka uczestniczyła w realizacji ogólnopolskiego projektu systemowego „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi. W ramach projektu opracowany został model „Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności”, który poprzez spotkania szkoleniowe i doradcze upowszechniony został w 130 gminach województw świętokrzyskiego, małopolskiego i podkarpackiego.

Placówka/projekt	Liczba podopiecznych
Schronisko dla Kobiet w Kielcach	101
Dom dla Bezdomnych w Świniarach	31
Dom Opieki w Morawianach	43
Schronisko im. Jana Pawła II w Kidowie	
Mieszkania wspierane	33

4. Aktywizacja zawodowa, ekonomia społeczna

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym jest realizowana głównie przez Centrum Integracji Społecznej w Kielcach (CIS) oraz sieć 5 Klubów Integracji Społecznej (KIS), a także projekty z zakresu promocji ekonomii społecznej.

Głównym celem Centrum Integracji Społecznej w Kielcach jest reintegracja zawodowa i społeczna długotrwale bezrobotnych. Realizowane jest to poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych; naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie wspierane. W Centrum Integracji Społecznej w Kielcach prowadzone są warsztaty: krawiecki, stolarski, remontowo-budowlany, małej poligrafii, opieki domowej oraz cateringowo-porządkowy. Prócz zajęć zawodowych w ramach programu CIS odbywają się zajęcia o charakterze aktywizacyjnym prowadzone przez psychologów i doradców zawodowych, oraz zajęcia edukacyjne z zakresu informatyki, języka angielskiego i niemieckiego. Udzielane jest również wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i porady prawne. Centrum Integracji Społecznej kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na wspieranie zatrudnienia dla tych grup. Działanie skierowane jest przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. W 2014 r. w CIS kontynuowany był projekt „Nowe jutro. Program reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w CIS Caritas Kielce”. Każdy z uczestników wielokrotnie korzystał z porad udzielanych przez specjalistów z zakresu psychologii, prawa, księgowości, terapii uzależnień, doradztwa zawodowego i socjalnego.

Działania CIS uzupełnia sieć Klubów Integracji Społecznej. Udzielono tam wsparcia ponad 1 700 bezrobotnych w formie spotkań z doradcą zawodowym, warsztatów grupowych, monitoringu rynku pracy. Realizowany w tym obszarze projekt „Czas na zmiany” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przyczynił się do zorganizowania szerokiej oferty szkoleń oraz stażów zawodowych i warsztatów wspierających. W ub.r. rozszerzono projekt o komponent współpracy międzynarodowej. Dzięki temu nawiązano współpracę z francuskim stowarzyszeniem SNC, podejmującym nowatorskie działania na rzecz pomocy długotrwale bezrobotnym. W ramach wizyt studyjnych przeszkolono pracowników i wolontariuszy Caritas w pracy wg metody towarzyszenia w ramach solidarnościowych grup wsparcia.

W ramach Lokalnego Centrum Ekonomii Społecznej w powiecie buskim udzielono wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, podmiotów ekonomii społecznej i podmiotów otoczenia ekonomii społecznej w zakresie doradztwa indywidualnego i grupowego oraz doradztwa biznesowego dla podmiotów ekonomii społecznej. Udzielono pomocy 110 osobom, wsparcie otrzymały 24 PES- y, 90 osób ukończyło szkolenia.

Placówka/projekt	Liczba podopiecznych
Centrum Integracji Społecznej w Kielcach	119
Kluby Integracji Społecznej (Kielce, Busko-Zdrój, Jędrzejów, Sędziszów, Szczekociny)	1719
Lokalne Centrum Ekonomii Społecznej	110

5. Pomoc doraźna i interwencja kryzysowa

W strukturach Caritas funkcjonują 4 Stołówki Charytatywne, które wydają ok. 600 obiadów dziennie, część trafia do placówek, Caritas, szkół i świetlic, a znaczna część wydawana jest bezpłatnie osobom ubogim i bezdomnym. W kilkudziesięciu przypadkach posiłki dowożone są do domów osób starszych. Przez cały rok w Kielcach wydawane jest darmowe pieczywo dla wielu rodzin. W ramach programu PEAD (styczeń-marzec) rozdano 94 tony żywności, a w nowym programie FEAD, który rozpoczął się w grudniu wydano do końca roku 119 ton. Dzięki tym programom unijnym, mimo, że mogły być realizowane tylko na początku i na końcu roku, udzielono wsparcia ponad 15 tysiącom osób ubogich w diecezji. Dzięki przeprowadzonym zbiórkom przedświątecznym ponad 2 tys. rodzin na każde święta (Wielkanoc i Boże Narodzenie) otrzymało paczki żywnościowe na świąteczny stół

Wiele osób korzysta również z innych form pomocy doraźnej jak: odzież, meble, sprzęt AGD itp. Caritas Kielecka w minionym roku podejmowała działania doraźne w postaci zakupu leków, zakupu węgla i zapłaty zaległości za energię elektryczną, czy gaz, zwłaszcza w sytuacjach zagrożenia odcięcia tych mediów. Znaczna jest też pomoc przeznaczona na leczenie i rehabilitację dzieci i dorosłych.

Zespół Placówek Caritas w Proszowicach realizował nowatorski program „Trampolina” na podstawie umowy z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim. W ramach wsparcia 30 osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej (bezdomni i zagrożeni bezdomnością, osoby opuszczające zakłady karne, ofiary przemocy) otoczonych zostało specjalistycznym wsparciem terapeutycznym i socjalnym z udostępnieniem mieszkania tymczasowego.

Ważną rolę w spektrum działań Caritas stanowi pomoc osobom dotkniętym przemocą domową i innymi przestępstwami. Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach pełni dyżur całodobowo, beneficjenci mają możliwość skorzystania z porad prawnika, psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz pomocy terapeuty.

Działania CIK uzupełnia Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem, realizowany ramach „Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej”, skierowany do osób które padły ofiarą przestępstwa. Największą liczbę beneficjentów stanowią kobiety ofiary przemocy domowej oraz osoby, które uległy wypadkom drogowym spowodowanym przez inne osoby.

W projekcie w 2014 r. wzięło udział 531 osób. Udzielono 600 godzin porad prawnych oraz 2300 godzin porad psychologicznych. Przeprowadzono także 2000 rozmów telefonicznych o charakterze wspierającym i informacyjnym.

Placówka/projekt	Udzielone wsparcie
Pomoc doraźna: - program żywnościowy PEAD/FEAD - paczki świąteczne, zakup artykułów spożywczych - pieczywo - meble, sprzęt AGD - odzież - zakup leków - zakup opału - zapłata za media - pomoc w leczeniu i rehabilitacji - inne (np. zapomogi z tytułu zdarzeń losowych)	15500 osób 2050 rodzin 230 rodzin (codziennie) 150 rodzin 1235 osób 411 osób 67 rodzin 127 rodzin 49 osób 11 rodzin
Stołówki Charytatywne (Miechów, Proszowice, Rataje, Sędziszów)	192 469 posiłków (ok. 600 dziennie)
Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach	1704 osób

Ośrodek Wspierania Osób Pokrzywdzonych Przepięstewem w Kielcach	531 osób
Program wsparcia mieszkaniowego i terapeutycznego „Trampolina”	30 osób

6. Działania na rzecz dzieci i młodzieży

W tym obszarze wyróżnić trzeba działania placówek wsparcia dziennego. Dla dzieci w wieku szkolnym Caritas prowadzi 9 świetlic środowiskowych i 2 ogniska wychowawcze z których korzysta ok. 400 podopiecznych. Ognisko Wychowawcze w Jędrzejowie w roku 2014 realizowało program profilaktyczno – opiekuńczo – wychowawczy z elementami socjoterapii „Pod skrzydłami” finansowany ze środków: Caritas Diecezji Kieleckiej, Urzędu Miasta i Gminy Jędrzejów, Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie oraz indywidualnych darczyńców. W roku 2014 do Ogniska uczęszczało 120 wychowanków z Gminy oraz Powiatu Jędrzejów. W ramach realizowanego programu każdego dnia wychowankowie otrzymywali ciepły posiłek (obiad), uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych, kołach zainteresowań, warsztatach profilaktycznych. W czasie wakacji i ferii zimowych organizowane były półkolonie z bogatym programem rekreacyjnym.

W świetlicach środowiskowych również prowadzone są działania profilaktyczne, zajęcia wyrównawcze, koła zainteresowań. Podopieczni objęci są wsparciem socjalnym i psychologicznym. Dla najmłodszych dzieci Caritas prowadzi przedszkole, świetlicę dla małych dzieci oraz żłobek.

Ważnym ogniwem wsparcia dzieci i młodzieży są kolonie charytatywne. W ub. roku przeprowadzono 10 dwutygodniowych turnusów dla ponad 600 dzieci z regionu świętokrzyskiego oraz 100 dzieci z rodzin polonijnych z Białorusi.

W ramach akcji „Tornister pełen uśmiechów” ok. 350 dzieci z rodzin ubogich z naszej diecezji na początku roku szkolnego otrzymało wyprawki z przyborami szkolnymi.

Programem stypendialnym „Skrzydła” objętych zostało 81 dzieci z ubogich rodzin, dzięki czemu mogły otrzymać środki finansowe na wyrównanie szans edukacyjnych i rozwój zainteresowań.

Placówka/projekt	Liczba podopiecznych
Ogniska wychowawcze: (Jędrzejów, Proszowice)	120
Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne (Kielce-3, Cudzynowice, Chmielnik, Ślęcin, Deszno, Mniów, Kajetanów)	328
Wakacyjna Akcja Caritas	727
Program stypendialny „Skrzydła”	81
„Tornister Pełen Uśmiechów” (wyprawka szkolna)	351
Niepubliczne Przedszkole w Kajetanowie	27
Świetlica Małego Dziecka w Ratajach	15
Żłobek „Małe Aniołki” w Kielcach	33

7. Wolontariat

Wolontariusze Caritas Diecezji Kieleckiej skupieni są w Szkolnych Kołach Caritas i Parafialnych Zespołach Caritas oraz w Diecezjalnym Centrum Wolontariatu, które jest jednostką organizacyjną w strukturach Caritas Kieleckiej. Dzięki zaangażowaniu ponad 2 tys. wolontariuszy mogły zostać zorganizowane na szeroką skalę kolonie charytatywne, zbiórki żywności, kwesty, festyny oraz zabawy dla dzieci. Diecezjalne Centrum Wolontariatu podczas 25 warsztatów pt. „I ty możesz zostać wolontariuszem” przeszkoliło 382 osoby przygotowując ich do pracy wolontaryjnej. W celu rozszerzenia działalności została podjęta oficjalna współpraca z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Podzamczu. Centrum zaangażowało się w koordynację działań 200 wolontariuszy (rekrutacja, szkolenia, angażowanie) podczas 51 Festiwalu Kultur Europeada w Kielcach. W ramach przygotowań do Światowych Dni Młodzieży w Krakowie 2016 Diecezjalne Centrum Wolontariatu podjęło się działań związanych z rekrutacją i szkoleniem wolontariuszy. Przeprowadzone zostały warsztaty w Wiślicy dla 50 osób chętnych do zaangażowania się w to dzieło.

Placówka/projekt	Liczba wolontariuszy
Diecezjalne Centrum Wolontariatu	120
Szkolne Koła Caritas (60)	1640
Parafialne Zespoły Caritas (37)	575
Wolontariat w placówkach Caritas	80

8. Przeznaczenie 1% podatku

Caritas Diecezji Kieleckiej jest jedną z największych organizacji pozarządowych w regionie świętokrzyskim i pierwszą, która uzyskała status organizacji pożytku publicznego. Dzięki zaufaniu jakim obdarzają nas darczyńcy możemy realizować ważne cele społeczne. Cieszymy się, że wielu z nich przekazuje 1 % swego podatku dla naszej organizacji. Staramy się nie zawieść tego zaufania przeznaczając zebrane środki głównie w tych obszarach, gdzie człowiek dotknięty jest szczególnym cierpieniem, a więc na działalność hospicyjną oraz leczenie i rehabilitację dzieci i starszych.

Zgodnie ze wskazaniem szczegółowymi podatników 1 % podatku w 2104 r. przeznaczyliśmy na następujące cele:

Przeznaczenie	Kwota
Budowa i doposażenie Hospicjum Stacjonarnego w Kielcach	337 993,91 zł
Leczenie i rehabilitacja dzieci i dorosłych	214 769,16 zł
Hospicjum w Miechowie	44 123,08 zł
Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie	3 718,30 zł
Inne (wg wskazań podatników)	6 084,50 zł
Razem	606 688,95 zł

Wyrażamy wdzięczność wszystkim, którzy podejmują wspólnie z nami posługę miłosierdzia. Dziękujemy pracownikom, wolontariuszom, darczyńcom i wszystkim życzliwie wspierającym działania Caritas Diecezji Kieleckiej.

Kielce, dn. 30.01.2015 r.